

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет іноземних мов, медіа та психології
Кафедра педагогіки та психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Академічна доброчесність та професійна етика

Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014.09 Середня освіта (Інформатика)
Назва освітньої програми	Інформатика та програмування
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
доцент кафедри педагогіки та психології, кандидат психологічних наук, доцент Меленчук Наталя Іванівна	097-880-21-79	Natmelenchuk0808@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Дисципліна «Академічна доброчесність та професійна етика» посідає важливе місце в структурно-логічній схемі підготовки фахівців вищого рівня освіти за спеціальністю 014.09 Середня освіта (Інформатика) і буде корисна майбутнім фахівцям при формуванні у них системи теоретичних знань та прикладних навичок щодо основних аспектів академічної доброчесності та організації наукового пошуку й набуття здобувачем основних компетенцій щодо проведення освітньо-наукової діяльності. Дисципліна охоплює всі тематичні блоки, що необхідні для формування у здобувачів сучасного етичного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо фундаментальних основ академічної доброчесності та етики наукового пошуку.

Мета дисципліни «Академічна доброчесність та професійна етика» ознайомлення здобувачів з принципами та правилами дотримання політики академічної доброчесності на прикладі вітчизняного й міжнародного досвіду; формування професійних компетентностей необхідних для засвоєння принципів академічної культури та етики наукового пошуку; забезпечення їх необхідними знаннями та інструментами, оволодіння та оперування якими є необхідними для повноцінного функціонування в освітній і науковій спільноті, а також на ринку праці у майбутньому.

Передумови для вивчення дисципліни – знання із таких дисциплін як: «Загальна педагогіка», «Основи загальної психології».

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Академічна доброчесність та професійна етика» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у сфері середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність до міжособистісної взаємодії, працювати в команді.

ЗК6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК7. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій; використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку й ведення здорового способу життя; цінувати та поважати різноманітність і мультикультурність.

ЗК9. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК10. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології з дотриманням етично-правових норм в умовах євроінтеграційних процесів.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК2. Здатність формувати та розвивати мовно-комунікативні вміння та навички учнів, формувати й розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей.

ФК6. Здатність формувати ціннісні ставлення в учнів.

ФК13. Здатність формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, усвідомлюючи власні почуття, емоції та потреби, керувати власними емоційними станами; здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

ФК16. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі..

Навчальна дисципліна «Академічна доброчесність та професійна етика» забезпечує досягнення результатів навчання, передбачених освітньою програмою:

РН2. Вільно спілкуватися державною мовою на професійну тематику, використовуючи сучасну термінологію та систему понять за спеціальністю; аргументовано висловлювати власні думки державною мовою; використовувати мовні засоби для пояснення учням навчального матеріалу, постановки проблемних питань, відповідати на запитання, застосовувати мову та мовні засоби як інструмент мотивації учнів до пізнання навколишнього світу.

РН4. Реалізовувати свої громадянські права і обов'язки, усвідомлювати та утверджувати цінності демократичного суспільства у професійній діяльності, володіти методиками формування та розвитку ціннісних ставлень учнів.

РН12. Дотримуватися академічної доброчесності, вимог щодо охорони авторських прав під час використання та поширення електронних (цифрових) освітніх ресурсів.

РН14. Підтримувати взаємодію між учнями для сприяння їхньому соціальному розвитку, формувати навички взаємодопомоги та співпраці, взаємодіяти з учасниками освітнього процесу конструктивно та безпечно, поважаючи розмаїття думок і поглядів, приймаючи та поцінуючи інакшість, взаємодіяти з учасниками освітнього процесу на засадах партнерства.

РН19. Добирати та застосовувати інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання у педагогічній діяльності, визначати власні освітні потреби та обирати відповідні види, форми, програми професійного розвитку.

Навчальна дисципліна «Основи загальної психології» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПР), передбачених освітньою програмою:

РН8. Застосовувати методики і технології розвитку критичного мислення в учнів, визначати доцільність застосування різних методів наукового пізнання в освітньому процесі відповідно до змісту навчання, застосовувати різні підходи до розв'язання проблем, генерувати нові ідеї, демонструвати відкритість до ідей та рішень учасників освітнього процесу.

РН11. Орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, перевіряти її достовірність, оперувати нею у професійній діяльності.

РН13. Усвідомлювати вплив вікових особливостей учнів на різні сфери їх розвитку, психічні процеси та використовувати відповідні форми і методи роботи з учнями; розпізнавати індивідуальні особливості учнів (навчальні стилі, типи темпераменту, особливості розвитку тощо) та враховує їх під час планування та здійснення освітнього процесу, враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості учнів для формування мотивації учнів та організації їхньої пізнавальної діяльності, розвитку позитивної самооцінки, я-ідентичності.

РН14. Підтримувати взаємодію між учнями для сприяння їхньому соціальному розвитку, формувати навички взаємодопомоги та співпраці, взаємодіяти з учасниками освітнього процесу конструктивно та безпечно, поважаючи розмаїття думок і поглядів, приймаючи та поцінуючи інакшість, взаємодіяти з учасниками освітнього процесу на засадах партнерства.

РН15. Усвідомлювати власні почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами, володіти способами запобігання професійному вигоранню.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

знати:

- основні принципи академічної доброчесності;
- методи, інструменти, технології наукового пошуку, які б забезпечили дотримання принципів академічної доброчесності та наукової етики;
- довідково-пошуковий апарат сучасного науковця (реферативні та наукометричні бази даних);
- основні стратегії етичної поведінки вченого;
- правила написання статей та інших наукових текстів з дотриманням принципів академічної доброчесності
- загальні тенденції розвитку освіти в Україні та інших країнах світу;
- основні прояви академічної нечесності та шляхи її подолання;
- види плагіату та способи його виявлення, способи захисту інтелектуальної власності;
- особливості академічного письма;

вміти:

- обґрунтовано застосовувати нормативно-правову базу з академічної доброчесності у боротьбі з її порушеннями;
- збирати, вивчати і аналізувати факти, процеси;
- працювати з фаховими текстами;
- самостійно шукати й опрацьовувати джерела інформації;
- успішно виконувати індивідуальні творчі завдання та групові проекти, що дасть змогу проявити аналітичні, критичні та творчі здібності;
- писати наукові тексти;
- робити публічні презентації своїх думок.

навички:

- оцінювання прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності;
- надання моральної оцінки власним вчинкам, співвідносити їх із моральними та професійними нормами, та інші;
- використання інформаційні технології для виявлення ознак плагіату в академічних роботах;
- виявлення інші порушення академічної доброчесності та їх наслідки в освітньому й науковому (творчому) середовищі; формувати культуру академічної доброчесності в освітній та науковій спільнотах;
- запобігання й боротьба з проявами академічної недоброчесності.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	14 / 8	26 / 4	50 / 78	2	4	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	практ.	сам. роб.		лекц.	практ.	сам. роб.
Тема 1. Науково-методологічні засади курсу «Академічна доброчесність та професійна етика»	8	1	2	4	6	-	-	6
Тема 2. Академічна доброчесність: поняття та правові засади.	8	1	2	4	8	1		6
Тема 3. Організаційно-правові та технічні чинники академічної доброчесності	10	1	2	4	10	1		8
Тема 4. Академічна доброчесність, як соціальний капітал сучасного університету.	10	1	4	4	12	1	1	8
Тема 5. Наукова етика у контексті актуальних проблем сучасності.	10	2	4	6	12	1	1	10
Тема 6. Моральні ідеали наукового середовища	12	2	4	6	11	1	1	10
Тема 7. Етичні проблеми окремих стадій наукової діяльності	12	2	4	6	11	1	1	10
Тема 8. Академічна нечесність та шляхи її попередження.	10	2	4	6	10	1		10
Тема 9. Інтелектуальна власність та її порушення. Шляхи формування академічної культури	10	2	4	6	10	1		10
Усього годин	90	14	26	50	90	8	4	78
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЕКЗАМЕН								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Основи загальної психології» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.

5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді доповідей, есе, презентацій.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Науково-методологічні засади курсу «Академічна доброчесність та професійна етика» <i>Питання для обговорення</i> 1. Мета та завдання навчальної дисципліни «Основи академічної доброчесності». 2. Основні поняття курсу. 3. Цінності та цілі вищої освіти. 4. Функції університету як уособлення й поєднання освіти, науки і культури. 5. Основні засади європейської вищої освіти. 6. Концепції класичного університету. Університет від класичного до сучасного. 7. Академічна культура в університеті. 8. Університет як корпорація: корпоративна етика, партнерство «Здобувач-викладач», «Здобувач-Здобувач», «Здобувач-адміністрація». 9. Свобода вибору ВНЗ, спеціальності, вибіркових предметів, теми наукового дослідження і наукового керівника. 10. Академічна мобільність. 11. Право на здобуття якісної освіти, отримання належних знань і навичок, які дають змогу реалізувати себе як фахівця; підтримку й неупереджене ставлення з боку викладачів та адміністрації університету; на справедливе оцінювання результатів роботи. 12. Здобувач як партнер у пошуку знань. Обов'язки Здобувача; регулювання університетськими положеннями. Діяльність Здобувачського самоврядування. <i>Письмове завдання.</i> Скласти перелік нормативно-правової бази (кодекси, положення, правила, пам'ятки тощо) з дотримання академічної доброчесності Міжнародного гуманітарного університету.	4	6
2	Тема 2. Академічна доброчесність: поняття та правові засади Зміст академічної доброчесності та її соціальне призначення. Предмет академічної доброчесності. Критерії визначення предмету академічної доброчесності. Всезагальний, загальний і спеціальні (окремі) методи та їх класифікація. Структура академічної доброчесності. Основні чинники структурних елементів академічної доброчесності. Реалізація групового проекту «Кодекс честі нашої групи» / «Перспективи розвитку вищої освіти в Україні»	4	6

	Порядок проведення: 1. Здійснити аналіз базових положень кодексів честі українських вишів. 2. Виокремити ключові положення кодексу честі МГУ 3. Визначити права і обов'язки Здобувачів. 4. Сформулювати кодекс честі Здобувачів і Здобувачських груп. 5. Використовуючи сучасні інформаційні технології, створити мультимедійну презентацію результатів праці. 6. Презентувати результати роботи		
3	Тема 3. Організаційно-правові та технічні чинники академічної доброчесності Проаналізувати нормативно-правові документи, регламентують академічну доброчесність Закон України «Про авторське право та суміжні права». Закон України «Про наукову і науковотехнічну діяльність». Закон України «Про освіту». Закон України «Про вищу освіту». Принципи академічної доброчесності в «Європейській хартії дослідників» (“The European Charter for Researchers”). «Європейський кодекс академічної доброчесності» (“The European Code of Conduct for Research Integrity”). Підготувати доповіді 1. Синергія науковця та програмних засобів перевірки наукових робіт як вирішальний фактор виявлення проявів академічної не доброчесності. 2. Положення університетів щодо регулювання етичних норм. 3. Правила поведінки Здобувачів на прикладі американських та європейських ЗВО. 4. Авторські права учасників освітнього процесу у закладах вищої освіти. 5. Права та обов'язки Здобувачів у Положеннях про Здобувачське самоврядування, академічну доброчесність. Розв'язання ситуаційних задач (див. практикум) Виконання вправ	4	8
4	Тема 4. Академічна доброчесність, як соціальний капітал сучасного університету 1. “Academic Integrity Code” як тип регламентаційного документа у закладах вищої освіти США й Західної Європи. 2. Вплив світової традиції й національні витоки поняття академічної доброчесності в Україні. 3. SAIUP – проект сприяння академічній доброчесності в Україні. 4. Кодекс академічної доброчесності у Міжнародному гуманітарному університеті 5. Кодекс професійної етики Міжнародного гуманітарного університету 6. Кодекс честі і гідності Здобувача Міжнародного гуманітарного університету 7. Положення про академічну доброчесність у Міжнародному гуманітарному університеті Підготувати доповіді 1. Місце академічної доброчесності в процесі модернізації вищої школи. 2. Причини деформації Здобувачської академічної культури. 3. Шляхи долання академічної нечесності на різних рівнях. 4. Діджиталізація наукової й освітньої сфер як один із чинників занепаду академічної доброчесності.	4	8

	5. Академічна культура як складова академічної доброчесності. 6. Основи роботи з антиплагіатними програмами Strikeplagiarism.com і Unicheck та їх засвоєння провідних принципів їх адекватного використання. 7. Історія некоректних запозичень чужих текстів у культурі й науці античності, Середньовіччя та Відродження. 8. Формування законодавчої бази щодо захисту прав авторів наукових текстів у XX столітті. 9. Дослідження академічної нечесності Вільяма Бауерса. 10. Дослідження «кодексів честі» Дональда МакКейба і Лінди Тревіно (1993 р.). Виконання вправ		
5	Тема 5. Наукова етика у контексті актуальних проблем сучасності Підготувати письмові відповіді 1. Які сервіси не підтримують українську / російську мову тексту? 2. Які сервіси розпізнають синоніми? 3. Які сервіси мають найбільше / найменше функцій? 4. Які сервіси надають змогу пакетної перевірки? 5. Які сервіси не виконують пошук у мережі Internet? Підготувати доповіді 1. Шляхи боротьби з академічної нечесністю: зарубіжний досвід. 2. Позитивне самопозиціонування як шлях до успіху в професійній діяльності. 3. Мистецтво складання ефективного резюме. 4. Основні помилки в оформленні візитних карток. 5. Правила знайомства і вручення візитних карток у науковому товаристві. 6. Значення візитки в становленні наукової кар'єри. Практичне завдання 1. Скласти глосарій термінів та понять про академічну доброчесність, перелік вчинків академічної недоброчесності здобувачів 2. Які покарання за недоброчесні вчинки здобувачів пропонує Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти у своїх рекомендаціях 3. Заповнити таблицю з прикладами порушення та покарання академічної недоброчесності здобувачами вищої освіти. 4. Яке виявилось найжорсткіше покарання за академічну недоброчесність? 5. Яке виявилось найнеприпустиме порушення академічної недоброчесності? 6. Які покарання не увійшли до остаточної системи? 7. Які порушення виявилися найнесуттєвими? 8. Яке виявилось найчастіше застосовне покарання?	4	10
6	Тема 6. Моральні ідеали наукового середовища Підготувати доповіді 1. Інтелігенція та інтелігентність: їх зв'язок і нетотожність.	6	10

	2. Комплексний характер поняття «інтелігентність». 3. Історія формування ідеалу інтелігентності. 4. Відповідальність як зворотний бік свободи. 5. Наука і соціум: неоднозначність вимоги відповідальності науки. 6. Відповідальність вченого перед людством, країною, науковим товариством, науковою школою. 7. Роль вченого у суспільстві. 8. Моральні аспекти функціонування наукових шкіл. Завдання 1. Підготувати порівняльну характеристику національного й зарубіжного ВНЗ з точки зору формування корпоративної етики й корпоративної культури. 2. Підготувати аналітичну довідку про Кодекс честі (корпоративної культури) у Міжнародному гуманітарному університеті 1. Списування: український і американський досвід. 2. Термінологічна лексика та слова іншомовного походження в усній та писемній науковій комунікації. 3. Риторичний інструментарій доповідача. 4. Порівняльна характеристика підручника та посібника як жанрів наукової літератури. 5. Порівняльний аналіз статті та тез як жанрів наукового стилю. 6. Порівняльна характеристика анотації, рецензії та відгуку як вторинних документів. 7. Проблеми наукового рецензування та шляхи їх вирішення. 8. Місце рецензії в історії наукової періодики.		
7	Тема 7. Етичні проблеми окремих стадій наукової діяльності Завдання 1. Прочитати уривок зі статті Майка Редді та Вікторії Джоунз, написати есе «Сутність плагіату як академічного правопорушення» обсягом не менше 200 слів та висловити свою думку щодо наданого тлумачення терміну «плагіат» (за потреби запропонувати своє), умов, за яких вчинений акт плагіату може бути несвідомим, обов'язкової наявності доказів про намір вчинити акт плагіату і як це вплине на наявність порушення академічної доброчесності, щодо визначення поняття копіювання (навести приклади), запозичення ідей чи форм їх вираження, форм отримання користі від плагіату тощо. Підготувати відповіді 1. Яке тлумачення поняття плагіату пропонують Редді та Джоунз та як воно співвідноситься із поданим у законі України «Про освіту»? 2. Від чого може залежати визначення поняття «плагіату»? 3. Чи є академічним плагіатом помилки цитування? 4. Чи потребують посилання на джерело загальновідомі знання? 5. За яких умов Здобувачська робота може складатися з фрагментів творів інших авторів за наявності коректних посилань? Підготувати доповіді 1. Зв'язок академічної етики з професійною етикою.	6	10

	2. Конфлікти в площині «Здобувач – група»: причини, шляхи нейтралізації, запобігання виникненню конфліктних ситуацій. 3. Конфлікти в площині «Здобувач – викладач»: причини, шляхи нейтралізації, запобігання виникненню конфліктних ситуацій. 7. Конфлікти в площині «Здобувачська група – викладач»: причини, шляхи нейтралізації, запобігання виникненню конфліктних ситуацій. 4. Конфлікти в площині «Здобувачська група – куратор»: причини, шляхи нейтралізації, запобігання виникненню конфліктних ситуацій. 5. Конфлікти в площині «Здобувачська група – староста групи»: причини, шляхи нейтралізації, запобігання виникненню конфліктних ситуацій. 6. Фальсифікація як метод теоретичного пізнання та як зумисне введення в оману. 7. Істина та хиба у логіці та науці. 8. Відмінності між гіпотезою, моделюванням, проектуванням та фальсифікацією. 9. Помилки та свідоме викривлення фактів. 10. Фабрикація даних. 11. Наука та її антиподи: лженаука, пара наука, псевдонаука; умови їхньої появи, розвитку та їхні моральні засади. 12. Історичні приклади фальсифікацій: алхімія, расова теорія, клонування. 13. Відповідальність за фальсифікацію у сучасній науці.		
8	Тема 8. Академічна нечесність та шляхи її попередження Практичне завдання 1. Вивчити запропоновані наукові роботи, виписати правові акти та їх зміст щодо плагіату, зробити висновок про співвідношення плагіату та порушення авторського права, аргументувати власну позицію з приводу сутності плагіату як злочину, правопорушення чи аморального вчинку. 2. Проаналізувати власну недоброчесну поведінку, відмітивши у таблиці, як часто це відбувається (див. практикум). Вагомі причини списувати чи не списувати розставити від найвагомої до невагомої, де місце розташування є балом, приписаним причині. Отримати дані анкетування від інших Здобувачів: для таблиці 6.1 підрахувати відсоток Здобувачів, які обрали той чи інший вчинок за його частотою; для інших двох анкет виконати ранжування за сумою балів від найменшої до найбільшої. Зробити висновки. Підготувати доповіді 1. Академічна нечесність та шляхи її попередження. 2. Основні прояви академічної нечесності. 3. Форми та методи запобігання академічній нечесності. 4. Проаналізувати Кодекси честі Міжнародного гуманітарного університету. 5. Професійні кодекси як транслятори фундаментальних моральних принципів в усі сфери професійної діяльності 6. Академічна доброчесність і академічна нечесність: випадок мого університету. 7. Інструкція з написання наукової статті. 8. Структура і функції Здобувачького самоврядування: досвід США. 9. Структура і функції Здобувачького самоврядування: досвід України.	6	10

	10. Авторське право: від першого закону про авторське право («Статут королеви Анни» в Англії у(1710 р.) до сьогодні. Скласти есе на тему: «Інтелектуальна свобода», Умови і причини «епідемії плагіату» в Україні Плагіат у цифровому світі		
9	Тема 9. Інтелектуальна власність та її порушення. Шляхи формування академічної культури Завдання 1. Охарактеризувати види та способи плагіату. Завдання 2. Виписати основні правила використання оригінальних текстів, цитування і оформлення покликань. Завдання 3. Проаналізувати Антиплагіатні програми. Механізм виявлення плагіату. Завдання 4. Провести аналіз результатів соціологічних опитувань щодо дотримання засад академічної доброчесності та виявів академічної нечесності в університетах. Завдання 5. Підготувати перелік питань скласти анкету щодо дотримання академічної доброчесності. Завдання 6. Провести анонімне опитування групи, обробити результати та зробити узагальнений звіт Питання для обговорення 1. Публічний виступ. Види публічних виступів. 2. Етапи підготовки до академічного публічного виступу. 3. Вербальні та невербальні складники усної наукової комунікації. 4. Секрети успішної промови. 5. Способи активізації та переконання слухачів. 6. Навички ведення академічної дискусії та полеміки. 7. Вербальні та невербальні прояви незгоди та толерантності. 8. Мистецтво слухати. 9. Етикет усної наукової інтеракції. Підготувати доповіді-презентації 1. Плагіат як соціальне явище: причини виникнення, форми існування, наслідки. 2. Плагіат в освіті: походження, причини та шляхи подолання. 3. Плагіат у масовій культурі. 4. Плагіат у мистецтві.	6	10
	Всього	50	78

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю	Складові оцінювання
	Для іспиту
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних (лабораторних) занять, виконання самостійної роботи, індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача тощо.	50%
підсумковий контроль	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, есе, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, екзамен.
--	---

Питання до екзамену

1. Зміст поняття «академічна доброчесність».
2. Особливості реалізації вимог академічної доброчесності факультету соціально-гуманітарного спрямування у класичному закладі вищої освіти.
3. Роль і місце академічної доброчесності в науково-дослідній діяльності й у системі вищої освіти.
4. Нормативно-правова база з дотримання академічної доброчесності в Україні та ХДУ.
5. Складові поняття академічної доброчесності.
6. Діджиталізація наукової й освітньої сфер як один із чинників занепаду академічної доброчесності.
7. Академічна культура як складова академічної доброчесності.
8. Зміст поняття Academic Integrity в західному науково-освітньому дискурсі.
9. Діяльність International Center for Academic Integrity (ICAI) при університеті Клемсона.
10. «Academic Integrity Code» як регламентаційний документ у закладах вищої освіти США й Західної Європи.
11. Вплив світової традиції й національні витоки поняття академічної доброчесності в Україні.
12. SAIUP – проєкт сприяння академічній доброчесності в Україні.
13. «Кодекс академічної доброчесності» як регламентаційний документ у закладах вищої освіти України (на прикладі ХДУ).
14. Зміст та характеристика поняття «фабрикація даних».
15. Зміст та характеристика поняття «фальсифікація даних».
16. Різновиди фабрикації та фальсифікації даних у соціально-гуманітарних наукових дослідженнях.
17. Шляхи виявлення фабрикації та фальсифікації даних.
18. Способи запобігання фабрикації й фальсифікації й покарання за них.
19. Хабарництво: форми вияву, способи боротьби з явищем та запобігання йому.
20. Академічний саботаж: форми вияву, шляхи запобігання.
21. Визначення та характеристика поняття «плагіату».
22. Характеристика «навмисного» й «ненавмисного» плагіату.

23. Характеристика основних різновидів академічного плагіату
24. Самоплагіат у науковій діяльності.
25. Ознаки академічного плагіату. Способи виявлення плагіату.
26. Шляхи запобігання плагіату в соціально-гуманітарних дослідженнях.
27. Характеристика відмінності академічного плагіату й помилок цитування.
28. Формування вітчизняної та закордонної законодавчої бази щодо захисту прав авторів наукових текстів у XX столітті.
29. Дослідження академічної нечесності Вільяма Бауерса.
30. Дослідження «кодексів честі» Дональда МакКейба і Лінди Тревіно (1993 р.).
31. Політика академічної доброчесності, запропонована в межах проекту “The Academic Integrity Standards Project” (2010–2012).
32. «Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо)» (2018) як інструктивний документ для викорінення явища плагіату в науці.
33. Система покарань і санкцій, що вживаються в Україні та за кордоном щодо випадків академічного плагіату.
34. Історія боротьби з порушеннями академічної доброчесності в освіті (на прикладі МГУ).
35. Виховання культури навчання й викладання в закладах вищої освіти.
36. Основні вияви плагіату в освітньому процесі.
37. Механізми встановлення факту плагіату в навчально-методичній діяльності професорсько-викладацького складу закладу вищої освіти.
38. Нормативно-правові засади попередження плагіату у викладацькій діяльності.
39. Основні різновиди плагіату в навчальній діяльності.
40. Механізми встановлення факту плагіату в роботах здобувачів вищої освіти (на прикладі МГУ).
41. Формування у здобувачів вищої освіти системи мотивації до навчання, яка виключає використання плагіату.
42. Характеристика основних положень Закону України «Про авторське право та суміжні права».
43. Характеристика основних положень Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (стосовно дотримання академічної доброчесності).
44. Характеристика основних положень Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту» (розділи стосовно дотримання академічної доброчесності).
45. Принципи академічної доброчесності в «Європейській хартії дослідників» (“The European Charter for Researchers”).
46. Характеристика основних положень «Європейського кодексу академічної доброчесності» (“The European Code of Conduct for Research Integrity”).
47. Обман у освітньому процесі. Різновиди обману в діяльності викладача вищої школи. Способи запобігання обману.
48. Способи запобігання обману в освітньому процесі. Індивідуалізація завдань як шлях запобігання списуванню в процесі навчальної діяльності.
49. Списування як різновид академічної недоброчесності. Причини списування. Способи запобігання списуванню.
50. Хабарництво в освітньому процесі. Способи боротьби з ним.
51. Необ’єктивне оцінювання в системі вищої освіти. Способи запобігання необ’єктивному оцінюванню.
52. Відповідальність за порушення академічної доброчесності професорсько-викладацьким складом закладу вищої освіти й здобувачами вищої освіти. Заходи щодо попередження порушень академічної доброчесності.
53. Просвітницька й виховна робота в системі запобігання порушень академічної доброчесності.

54. Функціонування комісії з питань академічної доброчесності у закладах вищої освіти.
55. Проведення опитувань учасників освітнього процесу як інструмент боротьби з академічною нечесністю.
56. Університет як осередок підготовки і виховання ціннісні орієнтирів честі й толерантності.
57. Шляхи формування нової академічної культури на принципах академічної свободи, суспільної відповідальності, пошани до людської гідності і дотримання академічної доброчесності.
58. Закон України «Про вищу освіту» як джерело для створення правової оболонки для протидії окремим зловживанням академічною доброчесністю.
59. Університет як середовище для проведення інноваційних академічних досліджень та навчання.
60. Нові сфери морального регулювання наукової діяльності (публікація результатів, консультування, участь у експертизах).
61. Проблема відповідальності за впровадження результатів наукових досліджень.
62. Моральне регулювання використання науково-технічних досягнень.
63. Процеси глобалізації у сучасному суспільстві: етичний та науковий контекст.
64. Сучасна наукова комунікація у концепції Н. Лумана.
65. Міжнародні конвенції про роль науки у суспільстві та статус ученого
66. Академічне середовище як місце формування особливого ідеалу моральності, значення цього ідеалу для культури.
67. Зв'язок моральних та професійних якостей наукового працівника.
68. Поняття відповідальності в етиці. Види відповідальності.
69. Відмінності «внутрішньої» етики науки як нормативного регулювання стосунків всередині самого наукового товариства.
70. Наука і соціум: неоднозначність вимоги відповідальності науки.
71. Необхідні моральні обмеження науки як виду людської діяльності.
72. Можливість різного використання наукових результатів.
73. Етика науки та етика технології.
74. Проблема авторства та першості у науці.
75. Наукові публікації. Визначення авторства публікації.
76. Авторство та співавторство.
77. Авторський вклад. Авторська відповідальність. Авторські заслуги
78. Наукове відкриття; проблема новизни. Відкриття та сенсація.
79. Першість у наукових відкриттях.
80. Фальсифікація у науці. Фальсифікація як метод теоретичного пізнання та як зумисне введення в оману.
81. Істина та хиба у логіці та науці. Відмінності між гіпотезою, моделюванням, проектуванням та фальсифікацією.
82. Помилки та свідоме викривлення фактів. Фабрикація даних.
83. Наука та її антиподи: лженаука, пара наука, псевдонаука; умови їхньої появи, розвитку та їхні моральні засади.
84. Історичні приклади фальсифікацій: алхімія, расова теорія, клонування.
85. Відповідальність за фальсифікацію у сучасній науці.
86. Поняття інтелектуальної власності, історія його становлення.
87. Авторське право. Об'єкти авторського права. Нормативні документи, що регулюють процеси встановлення, захисту та порушення інтелектуальної власності.
88. Можливості й правила використання інтелектуальної власності.

89. Відкритий доступ до знань (концепція «суспільного надбання», концепція відкритого дозволу (Open Access) в сучасному інформаційному просторі).

90. Види та способи порушення авторського права.

91. Захист авторських прав у світі та в Україні.

92. Плагіат як явище: причини на передумови виникнення.

93. Плагіат від античності до сьогодні.

94. Академічна недоброчесність у освітньому процесі. Історія вивчення проблеми й боротьби з нею

95. Плагіат у освітньому процесі. Плагіат у викладацькій діяльності

96. Плагіат у навчальній діяльності здобувачів вищої освіти: причини поширеності й способи вирішення проблеми

97. Нормативно-правові засади боротьби з плагіатом у освітньому процесі

98. Порушення принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти: обман, списування

99. Порушення принципів академічної доброчесності викладачами: обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання

100. Шляхи боротьби з академічною недоброчесністю в освітньому процесі

8. ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ У МІЖНАРОДНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

(поточний контроль, підсумковий контроль, загальний результат оцінювання)

<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних (лабораторних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних (лабораторних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних (лабораторних) занять	30
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Індивідуальне тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача			

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	10
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен			50
Загальний результат оцінювання			100

Поточний контроль знань здобувачів освіти при формі контролю **екзамен** (максимум 50 балів) оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням балів за кожний вид роботи таким чином:

- за підготовку до аудиторних занять (максимум 30 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних (лабораторних) занять, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 6;
- за виконання завдань для самостійного опрацювання (тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою) (максимум 10 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості програмного матеріалу, що вноситься на самостійне вивчення, для переведу зазначених балів середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2;
- за інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовку наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо (максимум 10- балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості інших видів індивідуальних завдань, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

- «2» - виставляється за неправильну відповідь (письмову роботу), яка не відповідає змісту теми та свідчить про нерозуміння її основних положень;
- «3» - виставляється за відповідь (письмову роботу), яка відповідає змісту теми, але є неповною і неточною у визначенні понять, свідчить про неповне розуміння основних положень навчального матеріалу, свідчить про те, що знання студента мають фрагментарний, поверховий характер;
- «4» - оцінюється правильна і обґрунтована відповідь (письмова робота), з якої видно, що студент знає й розуміє теоретичний матеріал в обсязі навчальної теми, володіє необхідними навичками, не допускає суттєвих помилок.
- «5» - оцінюється повна, правильна, ґрунтовна відповідь (письмова робота) на запитання теми, що передбачає логічність і послідовність викладу матеріалу, володіння термінологією, показує вміння повно й глибоко використовувати теоретичні знання в практичній площині.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ЗА ЕКЗАМЕН (максимум 50 балів)

Рівень знань оцінюється:

- від 40 до 50 балів - студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки;
- від 30 до 40 балів - студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за

допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді;

- 20 - 30 балів - студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки.
- 10 - 20 балів - володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;
- 0 - 10 балів - володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки.

9. КРИТЕРІЇ ЗАГАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;
- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);
- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.
- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	FX	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Академічна доброчесність та професійна етика. Методичний посібник для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми спеціальності 014.09 Середня освіта (Інформатика) денної та заочної форми навчання / Лефтеров В. О. [Електронне видання]. Одеса: МГУ, 2025. 44 с.
2. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
3. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.
4. Плагіат у Здобувачських роботах: методи виявлення та запобігання: метод. посіб. Дніпропетровськ: ДНУ імені Олеся Гончара, 2013. 44 с
5. Семеног О.М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. 220 с
6. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 276 с.
7. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. Київ, 2016. 61 с.
8. Ястремська О.О. Інтелектуальна власність: навч. посіб. Харків: Вид. ХНЕУ, 2013. 124 с.

Допоміжна

1. Академічна доброчесність: виклики сучасності / Збірник наукових есе учасників наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 1 – 13.10.2018). Варшава, 2018. 162 с. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету /Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с.
2. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2012. 320 с.
3. Цокур О.С. «Кодекс честі» в системі вищої освіти США. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки». Черкаси, 2009. Вип. 150. С. 57–62.
4. Лист МОН № 1/9-565 від 26.10.17 року Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти

Інформаційні ресурси

1. Державна науково-медична бібліотека України – ukrlibworld.kiev.ua/med4.gntb.n-t.org
2. Електронні підручники он-лайн «Педагогіка і психологія» – <http://chitalka.info/psy.html>
3. Етичний кодекс психолога України <http://association.com.ua/association/association-normative-base/association-ethic-code-of-psychologist>
4. Етичний кодекс ученого України. URL: <https://www.znu.edu.ua/etychnyj-kodex-uchenogo-Ukrainy.pdf>
5. Закон України від 01.07.2014 №1556-VII "Про вищу освіту" (із змінами і доповненнями). URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
6. Закон України від 05.09.2017 №2145-VIII “Про освіту”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
7. Закон України Про авторське право і суміжні права від 23.12.1993 № 3792-XII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
8. Кодекс академічної доброчесності у Міжнародному гуманітарному університеті https://docs.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/kodex_akad_dobr.pdf
9. Кодекс професійної етики Міжнародного гуманітарного університету https://docs.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/kodex_profes_etiki.pdf
10. Кодекс честі і гідності Здобувача Міжнародного гуманітарного університету https://docs.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/kodex_chesti_gidn_st.pdf
11. Наукова періодика України – <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334>
12. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – nbuv.gov.ua
13. Національна парламентська бібліотека України – nplu.kiev.ua
14. Переклад Європейської хартії дослідників та Кодексу працевлаштування наукових працівників/ URL:<http://h2020.com.ua/wp-content/uploads/2015/11/Book.pdf>
15. Положення про академічну доброчесність у Міжнародному гуманітарному університеті https://docs.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_akad_dobroch.pdf
16. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP). URL: <https://saiup.org.ua/>
17. Публічна бібліотека імені Лесі Українки (Київ) – lucl.lucl.kiev.ua.ukrbook.net
18. Редді Майк, Джоунз Вікторія. Соціальна модель плагіату. URL: https://naqa.gov.ua/wpcontent/uploads/2019/05/UKR_TOWARDS_A_SOCIAL_MODEL_OF_PLAGIARISM.pdf
19. Розширений глосарій термінів та понять ст. 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» (від 5 вересня 2017 р.). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/glyusariy.pdf>
20. Сміт Гелен, Ріджвей Джим. Чому Здобувачи списують (за їхніми словами та зі слів інших). URL: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/05/UKR_Why_students_cheat.pdf
21. Українська електронна бібліотека – lib.com.ua Академічне письмо та бібліографія. URL: bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1
22. The European Code of Conduct for Research Integrity. URL:https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/hi/h2020-ethics_code-of-conduct_en.pdf